

Mateusz Zieliński

**Miasto nowych nadziei.
Program rozwoju dla miasta i gminy
Pelplin**

**Pelplin,
sierpień – wrzesień 2010**

Spis treści

WSTĘP.....	3
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI.....	4
ŚRODOWISKO OTACZAJĄCE MIASTO I GMINĘ PELPLIN	5
A. ANALIZA SWOT WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	5
B. ANALIZA SWOT POWIATU TCZEWSKIEGO	6
CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI PANUJĄCEJ W GMINIE.....	8
A. HISTORIA I CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	8
<i>Miasto Pelplin w XIX i XX wieku</i>	8
<i>Kalendarium wydarzeń od XIX do XX wieku</i>	10
<i>Pelplin teraźniejszy</i>	11
B. ANALIZA SWOT MIASTA I GMINY PELPLIN.....	12
NAJWIĘKSZE PROBLEMY MIASTA	14
CELE STRATEGICZNE PROGRAMU	15
SEKTOROWE CELE CZĄSTKOWE	16
I. EDUKACJA	16
II. SŁUŻBA ZDROWIA	17
III. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	18
IV. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA I TECHNICZNA.....	20
V. TURYSTYKA	23
VI. ROLNICTWO I OCHRONA ŚRODOWISKA	24
VII. POMOC SPOŁECZNA - BEZROBOCIE	26
VIII. POLITYKA PROROZWOJOWA GMINY.....	27
WYBÓR NAJCIEKAWSZYCH PROPOZYCJI INWESTYCYJNO – ROZWOJOWYCH.....	30
PROPOZYCJE PROMOCJI I WYKORZYSTANIA PROGRAMU	33
METRYCZKA PROGRAMU	34

Wstęp

Obowiązkiem gminy, zgodnie z artykułem 7 punkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty gminnej. Mnogość tych potrzeb wymaga, by ich zaspokajanie odbywało się planowo. Dlatego też powstał niniejszy program. Proponujemy najbardziej adekwatne sposoby wykonania programu rozwoju miasta i gminy Pelplin, dążąc nie tylko do zaspokojenia potrzeb bieżących, ale też do daleko idącego rozwoju miasta i gminy.

Artykuł 163 Konstytucji RP stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje wszystkie zadanie niezastrzeżone dla innych organów państwa. Oznacza to, że samorządy posiadają wielką ilość możliwości kreowania stosunków na terenie jednostki samorządu terytorialnego. Program niniejszy proponuje kilkanaście różnych działań w szeregu wybranych sektorów, które stanowią logiczną całość. Zadaniem tego dokumentu jest wytyczenie kierunków rozwoju miasta i gminy tak, by stało się ono prężnie rozwijającym się i konkurencyjnym ośrodkiem handlowo – turystycznym.

Zgodność z dokumentami planistycznymi

Przy tworzeniu niniejszego programu opieraliśmy się na następujących dokumentach:

- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego z 18 lipca 2005r.
- Strategia Rozwoju Powiatu Tczewskiego na lata 2007 – 2020, Tczew 2007,
- Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Pelplin, Pelplin 1998,
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy na lata 2005 – 2007, Pelplin 2004
- Pelplin. Charakterystyka krajobrazu otwartego ziemi pelplińskiej, Pelplin 2008

Program ten jest zgodny z podstawowymi założeniami następujących dokumentów programowych Prawa i Sprawiedliwości:

- Polska Nowoczesna, Polska Solidarna, Polska Bezpieczna.
Program Prawa i Sprawiedliwości, Kraków 2009
- Nowoczesna Polska Wieś. Program rolny Prawa i Sprawiedliwości, Kraków 2009
- Samorządowy Program PiS Rozwoju Województwa Pomorskiego, Gdańsk 2006,
- Program Samorządowy PiS 2010-2014 Województwa Pomorskiego, Gdańsk 2010

W trakcie prac nad programem wykorzystano fragmenty następujących pozycji:

1. Mateusz Zieliński, *Pelplin wczoraj, dziś i jutro – krótkie studium rozwoju miasta*, Pelplin 2010
2. Paweł Bałdowski, *Pelplin – moje miasto*, Pelplin 2010

Środowisko otaczające miasto i gminę Pelplin

A. Analiza SWOT województwa pomorskiego

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- wielofunkcyjny charakter gospodarki - dominująca rola usług rynkowych - korzystna struktura zatrudnienia - duży potencjał turystyczny - korzystne warunki dla rolnictwa wysokotowarowego i ekologicznego	- niskie wskaźniki zatrudnienia - niski poziom inwestycji - niskie nakłady na działalność badawczo – rozwojową - niewykorzystany potencjał portów morskich - mało zróżnicowana oferta turystyczna
SPÓJNOŚĆ	
- wysoki stopień organizacji - relatywnie niska średnia wieku (dobra struktura wiekowa) - wysoki przyrost naturalny - stały napływ migrantów - wysoki stopień przedsiębiorczości - duża liczba organizacji pozarządowych - różnorodność kulturowa regionu	- wysokie bezrobocie - niski poziom inwestycji - niedostosowanie do potrzeb rynku pracy w ofertach edukacyjnych - dekapitalizacja istniejących zasobów mieszkaniowych - wysoki poziom przestępczości - wysokie wskaźniki zapadalności na choroby nowotworowe, układu krążenia i cukrzycę
DOSTĘPNOŚĆ	
- nadmorskie i przygraniczne położenie - duży stopień lesistości terenu - bogate dziedzictwo kulturowe - dobre warunki rozwoju energetyki odnawialnej	- niska dostępność transportowa - niedrożność wewnątrzregionalnego systemu transportowego - likwidacja regionalnych połączeń kolejowych - zły stan dróg technicznych i obiektów inżynierskich - dominacja ekspansywnego systemu unieszkodliwiania odpadów - niski stan bezpieczeństwa powodziowego

SZANSE	ZAGROŻENIA
KONKURENCYJNOŚĆ	
- ożywienie gospodarki europejskiej i światowej - realizacja celów strategii lizbońskiej - relokacja produkcji ze starych do nowych krajów UE - rozwój żeglugi promowej na Bałtyku i podniesienie atrakcyjności polskich portów - decentralizacja finansów publicznych	- peryferyjność gospodarki Polski północnej - niskie tempo wzrostu gospodarczego - presja konkurencyjna ze strony państw azjatyckich - niskie nakłady na sferę badawczo-rozwojową - odpływ wykwalifikowanej kadry - wysokie koszty pracy i kapitałów - wysoki poziom fiskalizmu - niska zdolność instytucjonalna absorpcji funduszy unijnych - kryzys finansów publicznych - negatywny wizerunek regionów Polski za granicą

SPÓJNOŚĆ	
- pogłębianie wiedzy i podnoszenie kwalifikacji zawodowych - dywersyfikacja działalności gospodarczej na obszarach wiejskich - wzrost znaczenia organizacji pozarządowych	- nasilenie się zjawiska wykluczenia gospodarczego - ograniczenia w dostępie do edukacji z powodów ekonomicznych - zwiększanie się różnic pomiędzy obszarami metropolitalnymi a prowincją
DOSTĘPNOŚĆ	
- konsekwentna realizacja programu budowy autostrad i dróg szybkiego ruchu - rozwój autostrad morskich - inwestycje kolejowe - wzrost znaczenia transportu lotniczego - wzrost znaczenia energii odnawialnej	- opóźnienia w realizacji planu budowy dróg szybkiego ruchu i autostrad - niedoinwestowanie infrastruktury kolejowej i taboru

B. Analiza SWOT powiatu tczewskiego

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- korytarz tranzytowy północ – południe - bliskość aglomeracji trójmiejskiej - potencjał turystyczny zamku w Gniewie i katedry w Pelplinie - na terenie stolicy powiatu istnieją wolne strefy ekonomiczne - dobre warunki do produkcji rolniczej	- anachroniczna struktura własności ziemskiej - niski poziom inwestycji w rolnictwo - słaba infrastruktura wsi - zły stan dróg - słabo rozwinięta komunikacja - słaba baza turystyczna
SPÓJNOŚĆ	
- tanie zasoby siły roboczej - aktywna działalność organizacji pozarządowych - napływ ludności do ośrodków miejskich powiatu - stosunkowo duża liczba bezrobotnych młodych osób, którzy są zdolni do szybkiego przekwalifikowania zawodowego	- niska aktywność wśród ludności wiejskiej na terenach po PGR-ach i RSP w rozwijaniu własnej przedsiębiorczości - duże bezrobocie - mała oferta edukacyjna wyższych uczelni - niedostosowanie kierunków kształcenia szczebla ponadgimnazjalnego do potrzeb rynku pracy - ograniczona oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów
DOSTĘPNOŚĆ	
- istnieją prywatni przewoźnicy transportu kołowego z dużą flotą busów i autobusów - przez powiat przebiega droga krajowa numer 1, numer 22 oraz autostrada A1 - inwestycje związane z energetyką wiatrową	- zły stan połączeń z autostradą A1 dla aglomeracji tczewskiej - zły stan Mostu Tczewskiego - mała ilość połączeń kolejowych na trasie Smętowo – Tczew i Tczew – Gdańsk oraz krótkie składy pociągów - trójmiejska SKM jest skomunikowana tylko ze stolicą powiatu

SZANSE	ZAGROŻENIA
KONKURENCYJNOŚĆ	
- podjęcie licznych działań na rzecz reaktywacji żeglugi na Wiśle jako szlaku komunikacji turystycznej - wykorzystanie nabrzeży Wisły do celów rekreacji i turystyki wodnej - przychylny klimat gospodarczy tworzony przez lokalne jednostki samorządu terytorialnego.	- odpływ wykwalifikowanej kadry z powiatu - wysoka przestępczość kryminalna - niska wykrywalność przestępstw

SPÓJNOŚĆ	
- rozwijanie oferty szkoleń dla przedsiębiorców - trójmiejskie organizacje pozarządowe rozwijają działalność w Tczewie, skąd mogą oddziaływać na resztę powiatu	- brak ośrodków doradczych - brak zaplecza naukowego - słaba dostępność Internetu na obszarach wiejskich - rozrastanie się i powstawanie nowych stref ubóstwa w powiecie
DOSTĘPNOŚĆ	
- funkcjonowanie szpitala w Tczewie - dobra dostępność do poradni ogólnych - dogodne warunki do turystyki weekendowej	- brak inwestycji w tabor kolejowy - zły stan techniczny dróg wszystkich kategorii - ciągłe problemy finansowe sektora ochrony zdrowia

Charakterystyka sytuacji panującej w gminie

A. Historia i charakterystyka ogólna

Miasto Pelplin w XIX i XX wieku

Pelplin to dawna siedziba opactwa cysterskiego. Dopiero po sekularyzacji tego zakonu w 1823 roku Pelplin zyskał impuls do rozwoju jego świeckiej części.. Pierwszym bodźcem do tego była reorganizacja diecezji, dokonana przez papieża Piusa VII w 1821 roku. Trzykrotnie powiększona o obszary pomorskie diecezja chełmińska potrzebowała nowej stolicy. Pisał o tym fakcie ksiądz Janusz Pasierb w swojej książce „Pelplin”,¹:

„Choć o zaszczyt zostania stolicą diecezji ubiegały się Toruń i Chełmno, rząd (pruski – przyp. aut.) w obawie, by większe miasta nie stały się ośrodkami polskiego życia narodowego, wybrał Pelplin, który w r. 1780 liczył 318 (właściwie 335 – przyp. aut.) mieszkańców. Dla zapadłej dotąd wsi stanowiło to niebywałą szansę rozwoju. Już w roku 1855 liczba mieszkańców wzrosła do 1300, a w roku 1890 było ich 2412, w tym 146 protestantów i 10 żydów.”

W roku 1824 kościół pocysterski stał się katedrą biskupią. Pięć lat później przeniesiono z Chełmna do Pelplina Seminarium Duchowne, a w roku 1836 – szkołę średnią Collegium Marianum, jedyną wówczas z wykładowym językiem polskim. Ze względu na wzrost liczby mieszkańców potrzebne są lepsze połączenia komunikacyjne – w 1830 roku zostaje oddana do użytku szosa do Tczewa, a w 1852 roku w Pelplinie otwiera się stację kolejową na linii Bydgoszcz – Gdańsk. Po tym wydarzeniu miejscowość rozwija się jeszcze szybciej – pomimo formalnie wiejskiego charakteru, pełni funkcje ośrodka miejskiego, zwłaszcza po uruchomieniu cukrowni, mleczarni, spichlerza i w końcu tartaku. Rząd pruski konsekwentnie odmawia nadania praw miejskich i funduszy na inwestycje z budżetu państwowego ze względu na polski charakter Pelplina. Nastawienie to nie zmienia się nawet wtedy, gdy nasze „miasto” ma już własne połączenie telefoniczne i stałe dostawy prądu.

Pelplin prężnie rozwija się gospodarczo, ale jeszcze prężniej – społecznie i kulturowo. Istnieje archiwum diecezjalne i potężna biblioteka seminaryjna, która powstała na przełomie lat 1829/1830, przejmując bibliotekę skasowanego zakonu cysterskiego. W latach 1832-1863 ciągle się powiększała, przejmując biblioteki sekularyzowanych zakonów i likwidowanych instytucji na terenie Pomorza. Szkoły pelplińskie - Seminarium i Collegium wychowywały w duchu polskości. Nauczyciele szkół powszechnych czerpiąc wzorce z instytucji kościelnych także stali na wysokim poziomie, szeroko propagując język polski i Polskość. W 1867, w istniejącej od siedmiu lat drukarni zaczyna wychodzić katolicki „Pielgrzym” – pismo grupujące wokół siebie rzeczników polskiej myśli narodowej na Pomorzu.² W 1866, z inicjatywy Walentego Stefańskiego, powstaje Towarzystwo Rolnicze i biblioteka społeczna. Jest on także inicjatorem powstania „Spółki Pożyczkowej”, która po kilku latach przekształci się w Spółdzielczy Bank Ludowy.

Po wyzwoleniu, które nastąpiło w styczniu 1920 roku, Pelplin zachował swoją dominującą rolę kulturotwórczą w rejonie. Wtedy właśnie powstaje nazwa „Pomorskie Ateny”. Wychodzą trzy polskojęzyczne gazety, wydawane są książki. Prowadzone jest bujne życie polityczne i społeczne. W przemyśle nie widać większych zmian, wszystkie wcześniej powstałe zakłady utrzymały się, z nowych powstała tylko stolarnia mechaniczna. W branży

¹J. Ciemnołoński, J. Pasierb, „Pelplin”, Ossolineum, Wrocław 1978, s.32

² „Pelplin”, s. 63

handlu i usług widać spory postęp, kupiectwo pelplińskie organizuje się i wzmacnia, powstaje hurtownia tytoniu, stacja benzynowa, trzy hotele, kilka restauracji.

Wreszcie po wielu staraniach Pelplin otrzymuje w 1931 roku prawa miejskie, a w 1937 herb. Samorząd, pomimo braku funduszy, poprawia stan miejskiej infrastruktury komunikacyjnej. Powstaje nowa szkoła, rozwija się spółdzielcze budownictwo mieszkaniowe. Harmonijny rozwój miasta przerywa druga wojna światowa.

W latach 1939 – 1945 miasto ponosi olbrzymie straty w inteligencji, przede wszystkim w duchowieństwie. Ginią przedwojenni działacze polityczni i społeczni, urzędnicy i policjanci – niemal cała elita. Torturowani w piwnicach opactwa, wywiezieni do Szpęgawka. W Szpęgawskim lesie hitlerowcy rozstrzelali ponad 7 tysięcy mieszkańców Starogardu Gdańskiego, Pelplina, Tczewa, Gniewa i okolic. Od połowy września 1939 roku do końca II wojny światowej zamęczono w tym miejscu wybitnych patriotów, działaczy narodowych, społeczników, nauczycieli, księży, lekarzy, urzędników i przedstawicieli inteligencji z Kociewia i Pomorza, a także pacjentów szpitala psychiatrycznego w Kocborowie.

W dziedzinie materialnej miasto nie ponosi szczególnie dotkliwych strat, odbudowy wymagają przede wszystkim zniszczone drogi i mosty, trzeba przywrócić pracę w zakładach przemysłowych, zapewnić ludności warunki lokalowe.³

Na skutek polityki władz komunistycznych, miasto nie odzyskało już swojego „ateńskiego” charakteru. Rozpoczęła się „era buraka”. Miasto zostało zredukowane do roli punktu przemysłowo – handlowego, obsługującego okoliczne Państwowe Gospodarstwa Rolne. Miasto na zdjęciach z lat 60. czy 70. wygląda szaro, brudno i nieciekawie. Jednakże liczba mieszkańców powoli, ale stale rośnie. Ilustruje to poniższa tabela:

ROK	MIESZKAŃCÓW OGÓŁEM
1848	851
1855	ok. 1300
1867	1654
1875	1415
1880	ok. 2000
1900	ok. 3400
1910	ok. 4000
1928	4232
1938	5260
1943	ok. 5300
1947	4945
1960	ok. 5500
1965	ok. 5900
1975	5831*
1991	9938*
2006	9983*

* dane dla parafii Pelplin

Opracowano na podstawie: Odyniec, Podolski „Pelplin; Borzyszkowski (red.) Parafia pelplińska i jej duszpasterze

Upadek komunizmu wymusił restrukturyzację przemysłu w Polsce. W Pelplinie kilka zakładów upadło, ale ten największy – cukrownia – pomimo problemów finansowych istniał nadal. Ogłosił upadłość dopiero po 2000 roku. Wtedy właśnie miasto zaczęło zmieniać swój profil z przemysłowego na handlowo – turystyczny.

³ Podstawa: Sprawozdanie Zarządu Miejskiego w Pelplinie za okres 03 – 06.1945, Wojewódzkie Archiwum Państwowe, sygnatura G.U.W./VI/1/13, karty 9 i 10

Kalendarium wydarzeń od XIX do XX wieku

- ❖ 1821 – bulla papieża Piusa VII „De salute animarum” reorganizuje diecezję chełmińską, włączając Pelplin do jej terytorium
- ❖ 1823 – Król pruski Wilhelm III dekretuje zniesienie konwentu; opactwo cysterskie w Pelplinie przestaje istnieć po 549 latach działalności
- ❖ 1824 – sprowadzanie do Pelplina siedziby seminarium duchownego,
- ❖ 1824 – 1830 – wybudowanie rezydencji kanoników i innych budynków mieszkalnych
- ❖ 1836 – sprowadzenie szkoły Collegium Marianum do Pelplina
- ❖ 1837 - wybudowanie pałacu biskupiego
- ❖ 1830 – otwarcie szosy z Bydgoszczy przez Gniew do Tczewa z odnogą do Pelplina
- ❖ 1851 – 1852 – wybudowanie kancelarii biskupiej,
- ❖ 1852 – otwarcie stacji kolejowej w Pelplinie
- ❖ 1860 – pierwsza drukarnia w mieście
- ❖ 1878 – otwarcie cukrowni w Pelplinie
- ❖ 1891 – 1892 – rozbudowanie zakładu Sióstr Miłosierdzia , który był jednocześnie kościołem, szpitalem i szkołą dla dziewcząt
- ❖ 1897 – w mieście funkcjonuje mleczarnia i elewator zbożowy
- ❖ 1905 – otwarcie tartaku
- ❖ 1907 – Pelpliński Spółdzielczy Bank Ludowy liczy 411 udziałowców
- ❖ 1920 – Przyłączenie Pelplina do Polski
- ❖ 1931 – nadanie miejscowości praw miejskich
- ❖ 1937 – nadanie miastu herbu
- ❖ 1939 – 1945 – krwawa okupacja hitlerowska powoduje duże ubytki ludności miasta
- ❖ 1945 – 1946 – naprawa zniszczeń wojennych w mieście
- ❖ 1960 – 1970 – po uprzednim spadku w latach 50., następuje szybki wzrost ludności miasta
- ❖ 1970 – 1990 – miasto ma charakter wybitnie rolno – przemysłowy, co obniża walory turystyczne miasta
- ❖ 1999 – obchody 120 – lecia istnienia cukrowni
- ❖ 2001 – 2002 – likwidacja przemysłu cukrowniczego w Pelplinie

Pelplin terazniejszy

Pelplin położony jest w południowej części województwa pomorskiego w powiecie tczewskim, w krainie etnograficznej noszącej nazwę Kociewie. Obszar Miasta i Gminy Pelplin wynosi ponad 14000 hektarów, z których na tereny zurbanizowane przypada niecałe 7 % powierzchni. Największe wzniesienie to góra Jana Pawła II (dawniej Biskupia Góra) o wysokości 93 metrów nad poziomem morza, najniższy położony punkt to rów graniczny Wielki Garc - małe Walichnowy 7,8 metra n.p.m. Gmina liczy około 17000 mieszkańców, samo miasto zaś – około 8500. Miasto posiada połączenia drogowe i kolejowe z Gdańskiem (odległość 56 km), Starogardem Gdańskim (15 km), Tczewem (24 km) . Odległość do stolicy wynosi 350 kilometrów.

Miasto od 2008 roku posiada połączenie z autostradą A1, a od maja 2010 roku oddana jest do użytku obwodnica miasta. Poza tym przez teren gminy przechodzą: trasa międzynarodowa nr 1 Gdańsk – Śląsk oraz magistrala kolejowa Śląsk – Porty trójmiasta. Poza tym w pobliżu granic gminy wiedzie ważna trasa komunikacyjna - droga nr 22, łącząca wschodnią i zachodnią granicę Polski.

Najważniejszym działem gospodarki gminnej jest rolnictwo zatrudniające 48,4% osób czynnych zawodowo. Przeważają niewielkie gospodarstwa indywidualne, występują też spółdzielnie produkcyjne. Nieco ponad 80% terytorium gminy stanowią użytki rolne, lasy 11%, reszta to tereny zurbanizowane (7 %) oraz wody i nieużytki (2 - 3 %). Gmina posiada 16 zarejestrowanych pomników przyrody oraz trzy parki miejskie – Park Biskupi, Park bielawski oraz park zlokalizowany przy nadleśnictwie Pelplin.

W roku 2003 rejestry gminne odnotowywały 1089 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, z czego lwią część stanowiły firmy usługowe i handlowe prowadzone w formie jednoosobowej działalności gospodarczej. Z firm większych (zatrudniających powyżej 10 osób) prezentowane są branże: usługowo - budowlana, produkcyjno – budowlana, geodezja, usługi transportowe, zakłady przetwórstwa mięsnego. W handlu i usługach zatrudnionych jest ponad 30% czynnych zawodowo mieszkańców gminy.

W przemyśle na terenie gminy zatrudnionych jest niespełna 20% ogółu zatrudnionych. Po upadku Cukrowni Pelplin SA funkcjonują tylko trzy większe zakłady przemysłowe: fabryka styropianu, zakład przetwórstwa spożywczego De Graaf oraz drukarnia Bernardinum. Zatrudnienie w tych sektorze maleje.

Oświata i sport. Miasto Pelplin posiada dwa przedszkola, dwie szkoły podstawowe, dwa gimnazja, zespół szkół ponadgimnazjalnych, liceum katolickie, Wyższe Seminarium Duchowne oraz prywatną szkołę policealną. Sieć edukacyjna jest dość dobrze zorganizowana. Istnieje sieć świetlic wiejskich, biblioteka miejska i jej filie, wokół których koncentruje się życie kulturalno – towarzyskie gminy. Organizowanych jest kilka imprez cyklicznych takich jak:

- Pomorski Festiwal Poetycki im. ks. Janusza St. Pasierba
- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej w Bazylice Katedralnej w Pelplinie
- Jarmark Cysterski
- Igrzyska sportowe wsi i małych miast

Miasto posiada boiska do piłki nożnej i koszykowej, na terenie gminy działa Klub Sportowy „Wierzyca”, odnotować można dużą aktywność amatorską w tym zakresie.

Szybko rozwijającym się i rokującym nadzieje na przyszłość sektorem jest turystyka. Miasto posiada liczne zabytki z pocysterską Bazyliką katedralną na czele. Przyciąga uwagę także Muzeum Diecezjalne, Kościół parafialny, Góra Jana Pawła II z wznoszącym się na nim oświetlonym krzyżem. Także parafialny cmentarz może pochwalić się kilkunastoma zabytkami architektury.

B. Analiza SWOT miasta i gminy Pelplin

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- posiadanie terenów inwestycyjnych - poprawa stanu środowiska Naturalnego - dogodne położenie komunikacyjne - zjazd z autostrady A1 - siedziba Kurii Biskupiej Diecezji Pelplińskiej - tania siła robocza - dobre warunki do produkcji rolniczej	- brak przetwórstwa rolno-spożywczego - wysokie bezrobocie, nieodpowiednie kwalifikacje osób bezrobotnych - niska aktywność wśród ludności wiejskiej na terenach po PGR-ach i RSP w rozwijaniu własnej przedsiębiorczości - brak własnego obiektu dla działalności w zakresie kultury masowej
SPÓJNOŚĆ	
- dobra struktura wiekowa - napływ nowej ludności do gminy - gmina dysponuje przedszkolami oraz szkołami wszystkich szczebli z szkołą wyższą łącznie	- powolny rozwój budownictwa mieszkaniowego - migracja zarobkowa - szkoły bardzo wolno dostosowują profile kształcenia do wymogów rynku pracy
DOSTĘPNOŚĆ	
- dobry stan techniczny dróg miejskich - rozległe tereny budowlane na terenie miasta i gminy - pełne skanalizowanie miasta, podłączenie do sieci gazowej - hotel i informacja turystyczna w Pelplinie - na terenie gminy zlokalizowane są kancelarie doradztwa prawnego i podatkowego	- zły stan techniczny dróg gminnych - brak mieszkań, wysokie ceny na rynku wtórnym - poza miastem praktycznie nie ma infrastruktury turystycznej

SZANSE	ZAGROŻENIA
KONKURENCYJNOŚĆ	
- warunki (przy odpowiedniej polityce podatkowej) do powstawania firm zatrudniających powyżej kilkunastu osób - węzeł autostrady A1 daje nowe możliwości przyciągnięcia inwestorów - polityka utrzymująca niskie podatki lokalne - potencjalna lokalizacja zawodowej	- bezpośrednie sąsiedztwo dużych ośrodków takich jak Starogard Gd. i Tczew powoduje mniejsze zainteresowanie gminą wśród inwestorów - impas polegający na dominacji niewydajnego rolnictwa w strukturze gospodarczej

elektrowni węglowej	- w sektorze usług dominują firmy zatrudniające po kilka osób, które szybko ulegają presji dużych podmiotów spoza gminy - gmina nie absorbuje środków unijnych z powodu złego przygotowania kadry urzędniczej do zadań tego typu - zagrożenie ochrony środowiska przy ewentualnym powstaniu elektrowni węglowej
---------------------	---

SPÓJNOŚĆ	
- na terenie gminy prężnie działa Ośrodek Kultury z bogatą ofertą dla ludności - Wielotorowa działalność kulturowa w gminie przyczynia się do rozwoju usług i turystyki (cykliczne imprezy, prężna działalność kół gospodyń wiejskich)	- odpływ mieszkańców z terenu miasta zaobserwowany w latach 2007 – 2009 spowodowany brakiem dużych pracodawców - istnienie stref ubóstwa
DOSTĘPNOŚĆ	
- powstawanie nowych firm usługowych na terenie miasta - utrzymanie i rozwijanie sieci Internetu bezprzewodowego w gminie	- brak budowy nowych obiektów sportowych i niski poziom doinwestowania już istniejących - bardzo zły stan służby zdrowia w gminie – niedofinansowanie, brak specjalistów – katastrofalny stan kadry w ZOZ Pelplin

Największe problemy miasta

Najważniejsze problemy Pelplina i okolic na początku XXI wieku to:

- ❖ Upadek dużych zakładów przemysłowych nie jest rekompensowany powstawaniem nowych, małych przedsiębiorstw,
- ❖ Wysokie bezrobocie powstałe po upadku Cukrowni Pelplin SA,
 - ✓ dotyczy głównie osób z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym
 - ✓ istnieje duża grupa osób wielokrotnie rejestrująca się w Urzędzie Pracy, co świadczy o trudnościach z utrzymaniem nowej pracy przez osobę bezrobotną
 - ✓ duży odsetek ludności korzysta z pomocy socjalnej obciążając budżet gminy
- ❖ Ucieczka młodych ludzi z wyższym wykształceniem z terenu gminy,
- ❖ Słaba świadomość agroturystyczna i środowiskowa wśród mieszkańców
- ❖ Zła jakość wód powierzchniowych,
- ❖ Kryzys niskotowarowego rolnictwa hamuje rozwój gminy,
- ❖ Infrastruktura komunikacyjna wymaga dużych nakładów finansowych,
- ❖ Rosnące zadłużenie gminy,
- ❖ Nie zawsze efektywne gospodarowanie majątkiem gminy.

Cele strategiczne programu

Celem strategicznym niniejszego programu jest wypracowanie silnej i trwałej pozycji miasta i gminy Pelplin w regionie poprzez:

- ❖ **Wyrównanie poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego wewnątrz gminy,**
- ❖ **Zapewnienie dostępności usług oraz sprawnego i bezpiecznego przepływu towarów, informacji, wiedzy i energii, dzięki efektywnie funkcjonującej infrastrukturze, z poszanowaniem zasobów i walorów środowiska,**
- ❖ **Rozwój przedsiębiorczości, w tym firm prowadzących działalność z zakresu innowacji i nowych technologii, budowę aktywnego społeczeństwa obywatelskiego,**
- ❖ **Poprawę atrakcyjności osiedleńczej, inwestycyjnej i turystycznej.**

Sektorowe cele cząstkowe

I. EDUKACJA

Cel szczegółowy 1.1

Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb gminy, przede wszystkim w dziedzinie rolnictwa, turystyki i wzrostu poziomu przedsiębiorczości wśród młodych absolwentów.

Działanie 1

Podniesienie poziomu kształcenia ogólnego w gimnazjach i szkołach podstawowych

Działanie 2

Gmina powinna wyjść z propozycją współpracy z Wydziałem Edukacji Starostwa Powiatowego w zakresie tworzenia zajęć profilowanych oraz tematycznych zajęć dodatkowych w szkołach ponadgimnazjalnych

Działanie 3

Gmina powinna podjąć negocjacje z prywatną szkołą policealną mającą siedzibę na terenie gminy w celu utworzenia nowej oferty edukacyjnej pokrywającej się z potrzebami gminy (technik rolnik, specjalista ds. agrobiznesu, technik administracji etc.)

Działanie 4

Zwiększenie absorpcji funduszy unijnych przeznaczonych na kształcenie ustawiczne

Efekty:

- zmniejszenie stopy bezrobocia
- pozytywne zmiany w strukturze zatrudnienia
- w dalszej perspektywie wzrost znaczenia gminy jako ośrodka turystycznego

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Starostwo Powiatowe

Szkoły mające siedziby na terenie gminy

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Budżet powiatu

Fundusze strukturalne

Cel szczegółowy 1.2

Objęcie gminnych pracowników sfery budżetowej programem kształcenia ustawicznego.

Działanie 1

Opracowanie listy szkoleń, koordynacja przez gminę działań jednostek budżetowych w zakresie przygotowań do objęcia pracowników programem kształcenia

Działanie 2

Komórka w urzędzie miasta i gminy odpowiedzialna za absorpcję funduszy z UE powinna złożyć odpowiedni wniosek o dotację

Działanie 3

Wdrożenie programu

Działanie 4

Kontynuowanie programu poprzez organizację cyklicznych szkoleń; regularne raporty kierowników jednostek objętych programem nt. skuteczności szkoleń oraz ewentualnych zmian w procesie kształcenia

Efekty:

- zwiększenie poziomu wykształcenia pracowników gminnej „budżetówki”
- większa operatywność organów i jednostek podległych gminy

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin
Jednostki budżetowe gminy Pelplin

Źródła finansowania:

Budżet gminy
Fundusze strukturalne

Cel szczegółowy 1.3

Objęcie mieszkańców gminy, w szczególności osoby bezrobotne oraz osoby powyżej 45 roku życia, programem kształcenia ustawicznego.

Działanie 1

Opracowanie programu kształcenia ustawicznego dla mieszkańców gminy, wykorzystującego istniejące rozwiązania oraz wprowadzającego nowe

Działanie 2

Dofinansowanie oraz zintensyfikowanie działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku na terenie gminy, m. in. poprzez rozszerzenie oferty edukacyjnej

Działanie 3

Skoordynowanie działań w zakresie kształcenia ustawicznego z Powiatowym Urzędem Pracy

Działanie 4

Wdrożenie gminnego programu kształcenia ustawicznego, kontrola jego wykonywania i skuteczności podjętych działań

Efekty:

- większa liczba edycji kursów szkoleniowych
- większa liczba osób korzystających ze szkoleń
- zwiększa się liczba godzin szkoleniowych w puli całej oferty szkoleniowej
- w dalszej perspektywie zmniejszenie poziomu bezrobocia

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin
Powiatowy Urząd Pracy
Uniwersytet Trzeciego Wieku na terenie gminy Pelplin

Źródła finansowania:

Budżet gminy
Fundusze strukturalne

II. SŁUŻBA ZDROWIA**Cel szczegółowy 2.1**

Wdrożenie programu profilaktyki chorób najczęściej występujących na terenie województwa pomorskiego, przede wszystkim chorób nowotworowych, chorób układu krążenia i cukrzycy.

Działanie 1

Rozwinięcie współpracy z Starostwem Powiatowym oraz gminnym NZOZ-em mającej na celu stworzenie zrębów programu profilaktyki chorób

Działanie 2

Opracowanie programu promocji zdrowego stylu życia

Działanie 3

Wdrożenie obu programów

Działanie 4

Monitoring programów oraz zapadalności na choroby objęte programem profilaktyki

Efekty:

- zmniejszenie zapadalności na choroby objęte programem wśród mieszkańców gminy
- promowanie zdrowego trybu życia
- w dalszej perspektywie poprawa zdrowotnej kondycji mieszkańców gminy

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Starostwo Powiatowe

NZOZ „PELMED”

Opcjonalnie: ZOZ-y i NZOZ-y z terenu powiatu tczewskiego

Źródła finansowania:

Budżet powiatu

Budżet gminy

Fundusze strukturalne

Cel szczegółowy 2.2

Poprawa funkcjonowania i jakości świadczonych usług przez gminny NZOZ. NZOZ „PELMED” w przeciągu ostatnich lat pogorszył jakość świadczonych przez siebie usług. Między innym nie przeprowadził żadnego poważniejszego remontu budynku, ograniczył prowadzenie lekarskich praktyk specjalistycznych do minimum, zatrudnia głównie lekarzy – emerytów. W funkcjonowaniu ośrodka widoczna jest stagnacja i marazm. Problem jest potęgowany przez fakt podpisania przez gminę z zarządem NZOZ-u umowy długoletniej.

Działanie 1

Należy rozważyć możliwość renegocjacji umowy zawartej z NZOZ-em, a w skrajnym wypadku jej zerwanie; umowę powinni przeanalizować doświadczeni prawnicy w celu znalezienia środków dyscyplinujących zarząd NZOZ-u w ramach istniejącej umowy.

Działanie 2

Należy rozważyć możliwość przejęcia od NZOZ „PELMED” gminnej infrastruktury zdrowotnej i przekazania go innemu podmiotowi

Działanie 3

Należy przeprowadzić konsultacje społeczne i fachowe w sprawie gminnej służby zdrowia

Efekty:

- poprawa jakości funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie
- rozwiązanie jednego z ważniejszych problemów bieżących miasta
- w dalszej perspektywie polepszenie kondycji zdrowotnej mieszkańców, wzrost poziomu atrakcyjności gminy jako obszaru osiedleńczego

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

NZOZ „PELMED”

Źródła finansowania

Budżet gminy

III. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA**Cel szczegółowy 3.1**

Likwidacja barier architektonicznych i przystosowanie budynków użyteczności publicznej dla potrzeb osób niepełnosprawnych

Działanie 1

Przystosowanie wejść do budynków użyteczności publicznej dla potrzeb osób niepełnosprawnych, przede wszystkim dla poruszających się na wózkach inwalidzkich

Działanie 2

Przystosowanie budynków i pomieszczeń, które czasowo pełnią rolę lokali wyborczych do potrzeb osób niepełnosprawnych

Działanie 3

Odpowiednia komórka w urzędzie miasta powinna podjąć kroki w celu zwiększenia absorpcji środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)

Efekty:

- miasto stanie się bardziej przyjazne mieszkańcom niepełnosprawnym
- zwiększy się liczba osób korzystających z odpowiednio przystosowanych obiektów infrastruktury społecznej

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Fundusze strukturalne

PFRON

Cel szczegółowy 3.2

Zmiana profilu działalności Gminnego Centrum Informacyjnego (GCI). Powinno ono stać się punktem, w którym ludność w dowolnym celu nierozrywkowym mogła by, za niewielką opłatą, skorzystać z Internetu, drukarki, ksero etc.

Działanie 1

Zmiana statutu GCI w celu zapewnienia możliwości dostępu do jego zasobów szerokiemu kręgowi mieszkańców gminy

UWAGI:

Zarówno GCI, jak i biblioteka miejska dysponują odpowiednią infrastrukturą dla świadczenia tego typu usług, jednak ich możliwości oddziaływania są ograniczone przez zastrzeżenia regulaminowe (GCI jest dostępne niemalże wyłącznie dla osób bezrobotnych) lub kosztu (Biblioteka miejska pobiera wysokie opłaty za korzystanie z Internetu). Realizacja celu szczegółowego 3.2 nie wymaga nakładów finansowych, tylko niewielkiego przemodelowania istniejących stosunków.

Efekty:

- dostęp do Internetu dla większej liczby mieszkańców

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Jednostki budżetowe gminy Pelplin

Cel szczegółowy 3.3

Utworzenie na terenie miasta parku miejskiego

UWAGI:

Istniejący od ponad wieku park biskupi został kilka lat temu zamknięty dla zwiedzających ze względu na powtarzające się akty wandalizmu. Miastu brakuje parku z prawdziwego zdarzenia, a jego namiastką stał się... cmentarz parafialny (sic!)

Działanie 1

Zlokalizowanie terenu na terenie miasta nadającego się na park miejski

Działanie 2

Ogłoszenie przetargu na zagospodarowanie terenu przeznaczonego na park

Efekty:

- utworzenie parku miejskiego
- poprawa jakości życia mieszkańców

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Fundusze strukturalne

IV. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA I TECHNICZNA

Cel szczegółowy 4.1

Poprawa stanu dróg gminnych oraz infrastruktury towarzyszącej (chodniki, studzienki burzowe etc.)

Działanie 1

Dążenie do poprawy stanu technicznego dróg i wzrostu nakładów finansowych na utrzymanie infrastruktury drogowej.

Działanie 2

Stworzenie programu poprawy stanu technicznego dróg; skoordynowanie remontów dróg finansowanych z różnych źródeł; zapewnienie drożności komunikacyjnej na czas remontów

Działanie 3

Monitoring zakończonych i trwających inwestycji w infrastrukturę drogową (m. in. zakończone – obwodnica miasta, trwające – remont Ulicy Kościuszki, fragmentu drogi powiatowej)

Działanie 4

Wzmoczenie wysiłków na rzecz większej absorpcji środków z UE przeznaczonych na modernizację infrastruktury

UWAGI:

Ze względu na zakończenie kilku dużych inwestycji drogowych (obwodnica miasta współfinansowana z budżetu województwa, remont ulicy Księdza Pasierba, remont części ulicy Kościuszki i inne) ważnym zadaniem na dzień dzisiejszy jest monitoring tych inwestycji oraz dbanie o ich odpowiedni stan techniczny. Remontu wymagają jeszcze drogi dojazdowe do autostrady A1 (ze strony powiatu starogardzkiego) oraz kilkunastu ulic w mieście. Ze względu na to, iż drogi te mają status dróg gminnych, środków na ich remonty trzeba szukać przede wszystkim w funduszach unijnych, gdyż budżet gminy jest już mocno obciążony innymi wydatkami.

Efekty:

- zwiększenie się długości zmodernizowanych dróg

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Opcjonalnie:

Samorząd Województwa Pomorskiego

Starostwo Powiatowe

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Fundusze strukturalne, Fundusze centralne

Cel szczegółowy 4.2

Poprawa stanu połączeń kolejowych w gminie poprzez lobbing na rzecz przywrócenia ruchu Szybkiej Kolei Miejskiej oraz zwiększenia liczby połączeń PKP Przewozy Regionalne na linii Pelplin – Tczew oraz Pelplin – Gdańsk.

Działanie 1

Podjęcie negocjacji z zarządem województwa w celu przywrócenia ruchu SKM na linii Tczew – Pelplin oraz Pelplin - Gdańsk

Działanie 2

Podjęcie negocjacji z wojewódzkim zarządem PKP PR na rzecz zwiększenia liczby połączeń kolejowych na linii Tczew – Pelplin oraz Pelplin - Gdańsk

Efekty:

- lepsze skomunikowanie gminy z trójmiastem
- możliwość uzyskania większej mobilności przez ludność
- w dalszej perspektywie zwiększenie atrakcyjności gminy jako terenu osiedleńczego

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Samorząd Województwa Pomorskiego

Dyrekcja regionalna PKP PR

Źródła finansowania:

Nie dotyczy

Cel szczegółowy 4.3

Objęcie przez prywatnych przewoźników autobusowych komunikacji miejskiej i wewnątrzgminnej.

UWAGI:

Na wskutek remontu ulicy Kościuszki, będącej częścią drogi powiatowej, dominujący na lokalnym rynku prywatny przewoźnik autokarowy wytyczył nowe szlaki komunikacyjne i tym samym, niejako z musu, zaczął częściowo obsługiwać ruch wewnątrz miasta. Konsultacje społeczne wykazały, że mieszkańcy są bardzo zadowoleni z tego stanu rzeczy i życzą sobie jego utrzymania po zakończeniu ww. remontu. Obowiązkiem gminy staje się podjąć negocjacje z przewoźnikiem na temat obsługi komunikacji miejskiej i wewnątrzgminnej. Należy nadmienić, że dwie poprzednie inicjatywy obsługi ruchu wewnątrz miasta, podjęte przez firmę PKS upadły ze względu na niedostosowanie do wymogów ludności czasów kursów oraz nieprzemyślane umieszczenie przystanków. Wskutek braku konkurencji ze strony PKS- u, braku na rynku transportowym SKM oraz dalece niewystarczających możliwości oferowanych przez PKP PR, na lokalnym rynku bardzo prężnie rozwijają się firmy przewozowe „Latocha” oraz „Owsiak” które podzieliwszy się rynkiem, osiągnęły pozycje niemalże monopolistyczne, skutecznie wypełniając niszę i pokrywając zapotrzebowanie na usługi transportowe.

Działanie 1

Podjęcie negocjacji wstępnych z prywatnymi przewoźnikami na temat zapewnienia przez niego obsługi komunikacji miejskiej i wewnątrzgminnej.

Działanie 2

Podjęcie dalszych negocjacji przez gminę z wybranym w negocjacjach wstępnych przewoźnikiem.

Działanie 3

Finalizacja negocjacji w postaci odpowiedniej umowy

Efekty:

- skomunikowanie miasta z resztą gminy
- zwiększenie poziomu mobilności ludności

- w dalszej perspektywie zwiększenie atrakcyjności gminy jako terenu osiedleńczego

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Prywatni przewoźnicy autokarowi

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Fundusze strukturalne

Cel szczegółowy 4.4

Zlokalizowanie w Pelplinie stacji paliw płynnych.

UWAGI:

Jedna z dwóch stacji benzynowych na terenie miasta została zamknięta w 2008 roku z powodu złego stanu technicznego zbiorników paliwowych. Druga stacja jest mała, znajduje się na obrzeżach miasta, a droga do niej nie jest oznakowana, co sprawia problemy osobom przyjezdnym. Teren nieczynnej stacji znajduje się bardzo blisko centrum miasta, mimo, że jest on stosunkowo niewielki, to ma spory potencjał inwestycyjny.

Działanie 1

Podjęcie przez gminę działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów z branży paliwowej (ogłoszenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej, propozycja zwolnień podatkowych, ułatwienia natury prawno - administracyjnej etc.)

Działanie 2

Podjęcie negocjacji z właścicielem infrastruktury pozostałej po stacji na temat przyszłości tego terenu

Efekty:

- powstanie blisko centrum miasta, na drodze przelotowej stacji paliw

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Cel szczegółowy 4.5

Poprawa jakości wody dostarczanej mieszkańcom miasta

UWAGI:

Na przełomie lat 2008/2009 w Pelplinie mieliśmy do czynienia z długotrwałymi problemami związanymi z niską jakością wody dostarczanej gospodarstwom domowym. Pomimo czasowej poprawy, w niektórych okresach roku woda miewa nieprzyjemny zapach i smak.

Działanie 1

Podjęcie przez przedsiębiorstwo komunalne „PELKOM” działań mających na celu pozyskanie środków unijnych na zakup lepszej jakości infrastruktury do uzdatniania wody

Działanie 2

Zlecenie stworzenia kompleksowego programu poprawy jakości wody na terenie gminy i Miasta Pelplin.

Efekty:

- pozyskanie ze środków unijnych środków finansowych, zakup niezbędnej infrastruktury, poprawa jakości wody w gminie Pelplin

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

„PELKOM” spółka z o.o.

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Środki unijne pozyskane z Agencji Rozwoju Pomorza SA

Cel szczegółowy 4.6

Wdrożenie projektu inwestycyjnego w preferowanych sektorach: motoryzacyjnym, centrów badawczo-rozwojowych, budowlanym, energetycznym, elektronicznym lub chemicznym.

UWAGI:

Na przełomie lat 2007/2008 w Pelplinie udało się pozyskać inwestora w branży budowlanej – produkcji styropianu. Należy wykorzystać przykład tego projektu i stworzyć profesjonalną ofertę inwestycyjną wykorzystując atuty gminy Pelplin.

Działanie 1

Przygotowanie profesjonalnej, multimedialnej, wielojęzycznej oferty inwestycyjnej skierowanej do inwestorów.

Działanie 2

Wdrożenie planu przygotowania inwestycji: aktualizacja studium i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Efekty:

- pozyskanie nowych inwestorów

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

„PELKOM” spółka z o.o.

PAIZ

Pomorska Strefa Ekonomiczna sp z o.o.

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Środki unijne

V. TURYSTYKA**Cel szczegółowy 5.1**

Wypromowanie zasobów turystycznych gminy – katedry pocysterskiej, muzeum diecezjalnego, góry Jana Pawła II, walorów krajoznawczych.

Działanie 1

Powołanie zespołu ds. promocji gminy

Działanie 2

Rozpoczęcie akcji promującej gminę w prasie krajowej i Internecie, intensywny kolportaż materiałów promocyjnych (ulotek, folderów, filmów krótkometrażowych etc.) na terenie Trójmiasta oraz innych, dużych miast polskich

Działanie 3

Wykreowanie przez zespół nowych metod promocji miasta i gminy oraz intensywniejsze wykorzystywanie istniejących już metod i środków

Działanie 4

Promocja istniejących cyklicznych imprez kulturalnych oraz projektowanie nowych w celu zwiększenia poziomu atrakcyjności turystycznej miasta i gminy

Efekty:

- pojawienie się Pelplina w szerokiej ofercie turystycznej kraju

- skuteczna promocja przyczyni się do zwiększenia dochodów miasta z turystyki

- w dalszej perspektywie zwiększenie atrakcyjności gminy jako terenu osiedleńczego

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Fundusze strukturalne

Cel szczegółowy 5.2

Rozbudowa oraz poprawa stanu technicznego infrastruktury turystycznej

Działanie 1

Koordinacja działań pomiędzy Gminnym Centrum Informacji a Diecezjalnym Centrum Informacji

Działanie 2

Rozbudowa infrastruktury przy diecezjalnym hotelu „Nad Wierzycą” (budowa restauracji w toku), rozbudowa oznakowania i infrastruktury do punktów gastronomicznych i hotelowych

Działanie 3

Stworzenie taniej bazy noclegowej (w mieście pokoje udostępnia tylko hotel oraz internat Wyższego Seminarium Duchownego, na terenie gminy brak jakiegokolwiek zaplecza)

Działanie 4

Wytyczenie nowych oraz promowanie już istniejących szlaków turystycznych na terenie gminy

Działanie 5

Stworzenie we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury oferty imprez rozrywkowo – turystycznych promujących gminę (wycieczki rowerowe, spływy kajakowe etc.)

Działanie 6

Wytyczenie terenów przeznaczonych na przyszły rozwój infrastruktury turystycznej (motele, restauracje, kawiarnie, sklepy z pamiątkami etc.)

Efekty:

- ożywienie szlaków turystycznych w gminie
- zwiększenie dochodów miasta z turystyki
- aktywizacja prywatnej inicjatywy w sektorze turystycznym
- w dalszej perspektywie zwiększenie atrakcyjności gminy jako terenu osiedleńczego

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Diecezja Pelplińska

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Fundusze strukturalne

VI. ROLNICTWO I OCHRONA ŚRODOWISKA

Cel szczegółowy 6.1

Podłączenie wszystkich miejscowości w gminie do sieci kanalizacyjnej

UWAGI:

Na terenie gminy zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków o wydolności 5.000 metrów sześciennych na dobę. Obsługuje ona miasto Pelplin oraz miejscowości Rożental i Kulice. W budżecie na rok 2010 zostały przewidziane środki na skanalizowanie miejscowości Rajkowy

oraz Gręblin. Pozostałe miejscowości w gminie zazwyczaj korzystają z szamb, rzadziej osadników.

Działanie 1

Stworzenie dokumentacji dotyczącej podłączenia do sieci kanalizacyjnej miejscowości nie objętych jej zasięgiem

Działanie 2

Próba zabezpieczenie środków na ten cel w budżecie gminy na rok 2011 oraz zdobycia środków z unijnego Funduszu Spójności

Działanie 3

Przystąpienie do działań i ich finalizacja

Efekty:

- powszechne skanalizowanie gminy

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Fundusze unijne

Cel szczegółowy 6.2

Stworzenie punktu doradztwa i informacji gospodarczej w dziedzinie przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy na wsi i obszarach wiejskich.

Działanie 1

Zlokalizowanie na terenach wiejskich gminy (np. w lokalach świetlic wiejskich, remiz OSP) punktów doradztwa prowadzonych w systemie dyżurowym przez personel Gminnego Centrum Informacji (GCI)

Działanie 2

Przeszkolenie do działań na terenie wiejskim personelu GCI, oraz, w miarę potrzeb, zwiększenie jego liczebności

Efekty:

- poszerzony dostęp do informacji fachowych na terenach wiejskich

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Gminne Centrum Informacji

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Środki unijne

Cel szczegółowy 6.3

Łagodzenie efektów restrukturyzacji rolnictwa na terenie gminy

Działanie 1

Inicjowanie i wspieranie nowych form samorządności wiejskiej (np. w gminie już prężnie działają koła gospodyń wiejskich)

Działanie 2

Stworzenie, we współpracy z innymi podmiotami (np. organizacje pozarządowe) szkoleń dotyczących podejmowania działalności gospodarczej poza rolnictwem

Działanie 3

Wspieranie powstawania i pomoc już istniejącym spółdzielniom producentów

Działanie 4

uruchomienie programu szkoleń dotyczących wysokotowarowej produkcji rolnej

Efekty:

- zmniejszenie negatywnych skutków dla gminy przekształceń wsi i zmniejszenia zatrudnienia na niej
- wstęp do zwiększenia konkurencyjności produktów wsi pelplińskiej

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin:

Opcjonalnie:

Organizacje pozarządowe

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Cel szczegółowy 6.4

Stworzenie koncepcji i prowadzenie prawidłowej gospodarki zbiornikami wodnymi, ciekami i rzekami

Działanie 1

Rozbudowa oczyszczalni ścieków, zaostreżenie kontroli zagospodarowania ściekami, osadami ściekowymi i nawozami

Działanie 2

Uporządkowanie gospodarki odpadami

Działanie 3

Upowszechnienie rolnictwa ekologicznego i zintegrowanego (zrównoważonego), stosowanie dobrych praktyk rolniczych

Działanie 4

Stworzenie stanowiska pracy ds. gospodarki wodnej w urzędzie miasta i gminy

Działanie 5

Przeznaczenie dodatkowych środków na konserwację urządzeń hydrotechnicznych w gminie w celu zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej

Efekty:

- poprawa jakości wód powierzchniowych

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Opcjonalnie:

Organizacje rolnicze

Organizacje pozarządowe

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Fundusze strukturalne

VII. POMOC SPOŁECZNA - BEZROBOCIE**Cel szczegółowy 7.1**

Koordinacja działań organizacji zajmujących się pomocą społeczną

Działanie 1

Wyznaczenie koordynatora z ramienia urzędu miasta i gminy do ogólnego nadzoru działalności i konsultacji pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej (MOPS), Caritas Diecezji Pelplińskiej, PCK Gdańsk oddział Pelplin oraz Polskim Komitetem Pomocy Społecznej (PKPS)

Działanie 2

Zaproponowanie przedstawicielom ww. organizacji udziału w cyklicznie organizowanym „Okrągłym stole” ds. pomocy społecznej pod auspicjami burmistrza miasta i gminy

Efekty:

- skoordynowanie i większa skuteczność gminnej pomocy społecznej

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

MOPS

Inne organizacje zajmujące się pomocą społeczną

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Cel szczegółowy 7.2

Dopasowanie zasobów pracy do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy

Działanie 1

Prowadzenie stałych badań i analiz potrzeb rynku pracy w gminie i powiecie

Działanie 2

Zamawianie odpowiednich analiz w firmach specjalistycznych i/lub wyznaczenie pracownika urzędu do monitorowania rynku pracy

Efekty:

- uzyskanie dokładnych informacji o lokalnym rynku pracy

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Źródło finansowania:

Budżet gminy

Cel szczegółowy 7.3

Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego (stref ubóstwa)

Działanie 1

Zdobycie funduszy unijnych na przeciwdziałanie powiększaniu się stref ubóstwa

Działanie 2

Silne wsparcie i ustalenie preferencji w alokacji środków dla miejscowości w gminie o dużym bezrobociu a tym samym i dużym odsetku osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym

Działanie 3

Lepsze wykorzystanie instrumentów zawartych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym

Efekty:

- skutecznie zwalczanie zjawiska biedy na terenach wiejskich gminy i w samym mieście

Podmioty uczestniczące:

Urząd Miasta i Gminy Pelplin

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Środki unijne

VIII. POLITYKA PROROZWOJOWA GMINY

Kreowanie polityki gminy to zadanie Rady Miejskiej i Burmistrza. Burmistrz, w porozumieniu z Radą, powinien stworzyć odpowiednie komórki w swoim aparacie wykonawczym odpowiedzialne za sprawną realizację sektorowych polityk.

Cel szczegółowy 8.1

Przyciągnięcie potencjalnych pracodawców poprzez politykę proinwestycyjną

Działanie 1

Uzbrojenie, przynajmniej częściowe, terenów przewidzianych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego pod inwestycje

Działanie 2

Stosowanie liberalnej polityki podatkowej wobec inwestorów

Działanie 3

Prowadzenie „rozpoznania” czy inwestorzy z okolicznych gmin nie zechcą przenieść się lub przynajmniej założyć filii na terenie gminy Pelplin

Działanie 4

Promowanie walorów inwestycyjnych gminy Pelplin w prasie krajowej oraz w Internecie (ulotki, foldery, filmy krótkometrażowe etc.)

Działanie 5

Wydzielenie osobnej komórki w urzędzie miasta ds. obsługi inwestorów w celu przyspieszenia procesu zakładania firmy i jego lokalizacji na terenie Pelplina

Efekty:

- zwiększenie atrakcyjności gminy jako terenu inwestycyjnego
- w dalszej perspektywie spadek bezrobocia i poprawa struktury zatrudnienia w gminie

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Cel szczegółowy 8.2

Zapobieganie przechwytywaniu inwestycji przez sąsiednie, większe ośrodki – Starogard Gdański oraz Specjalną Strefę Ekonomiczną w Tczewie

Działanie 1

Podjęcie działań negocjacyjnych oraz promocyjnych na rzecz zakładania na terenie gminy filii starogardzkich firm

Działanie 2

Analiza funkcjonowania SSE w Tczewie, wyodrębnienie walorów najbardziej atrakcyjnych dla inwestorów oraz próba przeszczepienia ich na lokalny grunt

Działanie 3

Przeanalizowanie możliwości założenia Strefy Ekonomicznej w gminie Pelplin

Efekty:

- zapobiegnięcie zmarginalizowaniu gminy Pelplin przez większe ośrodki
- „ucieczka do przodu” poprzez intensywną, agresywną wręcz politykę proinwestycyjną
- możliwość założenia SSE w gminie Pelplin

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Cel szczegółowy 8.3

Aktywizacja społeczności lokalnej w dziedzinie przedsiębiorczości

Działanie 1

Utworzenie zespołu, który wypunktuje możliwości rozwoju przedsiębiorczości w gminie

Działanie 2

Zespół powinien skonfrontować stworzoną przez siebie listę z ofertą szkoleniową oraz możliwościami dofinansowania nowozakładanych firm z funduszy europejskich

Działanie 3

Stworzenie programu pilotażowego dla firm założonych przy wsparciu funduszy unijnych, by dać takim firmom szansę przetrwania po wyczerpaniu limitów unijnych

Działanie 4

Monitoring nowopowstałych firm. W interesie gminy leży, by firmy tego typu nie upadały niedługo po zakończeniu dotowania projektu przez UE, lecz by zakorzeniły się na trwałe w lokalnym krajobrazie gospodarczym

Efekty:

- zwiększenie absorpcji funduszy unijnych
- powstawanie nowych firm dzięki dotacjom z UE
- program pilotażowy da szansę przetrwania nowym firmom na rynku, gdy zostaną już bez dotacji europejskich

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Fundusze strukturalne

Cel szczegółowy 8.4

Zwiększenie efektywności zarządzania majątkiem gminy przyczyni się do większego zaufania wśród partnerów gminy i zwiększy możliwości prorozwojowe

Działanie 1

Zintensyfikować działania na rzecz pozyskiwania dodatkowych środków z źródeł krajowych i zagranicznych

Działanie 2

Wytypować grupę pracowników urzędu miasta i gminy, którzy powinni przejść dodatkowe szkolenia z zakresu pozyskiwania środków pomocniczych

Działanie 3

Zweryfikowanie działań prywatyzacyjnych gminy w ostatnich latach

Działanie 4

Szczególne baczenie na działania z zakresu gospodarki nieruchomościami; przeznaczenie środków na dodatkowe szkolenia dla pracowników urzędu miasta i gminy zajmujących się tym działem

Działanie 5

Utworzenie gminnego zasobu gruntów komunalnych i aktywne nim gospodarowanie

Efekty:

- lepsze funkcjonowanie administracji gminnej jest atutem przyciągającym inwestorów
- sprawne działające instytucje samorządowe gwarantują inwestorom stabilność działań

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Wybór najciekawszych propozycji inwestycyjno – rozwojowych

Wymienione w tym dziale propozycje inwestycyjne zostały zebrane w trakcie zorganizowanych przez autorów konsultacji społecznych. Najciekawsze z nich zostały wybrane i usystematyzowane z przedstawieniem możliwości ich realizacji.

Propozycja 1

Stworzenie dodatkowych parków i placów zabaw dla dzieci

UWAGI:

Mieszkańcy zwracali Nam uwagę na brak osiedlowych, czy dzielnicowych miejsc zabaw dla dzieci i młodzieży z odpowiednią infrastrukturą.

Działanie 1

Powołanie zespołu z udziałem pracowników urzędu miasta i gminy oraz czynnika społecznego w celu ustalenia lokalizacji miejsc zabaw

Działanie 2

Przygotowanie kosztorysów dla zapewnienia placom infrastruktury oraz odpowiedniego zabezpieczenia ich dla bezpieczeństwa dzieci oraz uchronienia przed aktami wandalizmu

Działanie 3

W celu uchronienia miasta przed działalnością wandalii (nielegalne graffiti) miejsca takie powinny być wyposażone w odpowiednie powierzchnie dla osób preferujących tego typu formę ekspresji

Działanie 4

Zapewnienie odpowiednich środków w budżecie gminy na ten cel; próba zdobycia dodatkowych środków z źródeł krajowych lub zagranicznych (unijnych)

Efekty:

- wyposażenie miasta w miejsca rozrywki dla dzieci i młodzieży
- poprawa wyglądu miasta

Możliwości realizacji:

W najbliższej perspektywie brak ze względu na bardzo małą liczbę wolnych środków w budżecie gminy. Projekt do możliwy do zrealizowania w następnym roku budżetowym

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Opcjonalnie:

Fundusze strukturalne

Propozycja 2

Utworzenie na terenie gminy kąpieliska sezonowego.

UWAGI:

Na terenie gminy jest kilka zbiorników wodnych z wodą płynącą. Jeden z mieszkańców miasta, zwrócił mi uwagę na możliwość wykorzystania ich, po uprzednim zagospodarowaniu terenu, jako kąpielisk sezonowych.

Działanie 1

Powołanie zespołu z członkiem fachowym i członkiem społecznym ds. kąpieliska sezonowego

Działanie 2

Podjęcie współpracy z organami administracji niezespolonej (SANEPID, Inspektor Ochrony Środowiska etc.) w celu przeprowadzenia badań, czy gminne zbiorniki wodne nadają się do wykorzystania jako kąpieliska sezonowe

Działanie 3

Jeśli analizy dadzą odpowiedź pozytywną, to należy wybrać zbiornik o najlepszych parametrach i sporządzić dla niego kosztorys zagospodarowania terenu

Działanie 4

Po zaakceptowaniu kosztorysu przez zespół ds. kąpieliska należy wykonać resztę dokumentacji projektu i zacząć ubiegać się o dodatkowe środki unijne na ten cel

Możliwości realizacji:

Projekt wymaga dość dużych nakładów finansowych (dojazd do zbiornika, „legalizacja” dzięki plaży, zatrudnianie osób zajmujących się kąpieliskiem [ratownik, nadzorca etc.]). Po pozytywnym zaopiniowaniu powinien być umieszczony w Wieloletnim Planie Finansowym.

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Fundusze strukturalne

Propozycja 3

Zlokalizowanie przy którymś z gminnych przedszkoli lub w formie samodzielnej jednostki żłobka.

UWAGI:

Generalnie, gminne przedszkola przyjmują dzieci w wieku od 3 lat. Młodsze są przyjmowane na zasadzie wyjątku. Brak zorganizowanej opieki dla dzieci poniżej trzeciego roku życia skutecznie obniża mobilność młodych matek.

Działanie 1

Powołanie zespołu z udziałem przedstawicieli urzędu gminy, dyrektorów przedszkoli oraz czynnika społecznego

Działanie 2

Przeanalizowanie wariantów lokalizacji żłobka oraz stworzenie kosztorysu jego utworzenia

Działanie 3

Zabezpieczenie środków na ten cel; rozpoczęcie procedury ubiegania się o dotacje unijne

Efekty:

- powstanie żłobka na terenie gminy
- zwiększenie mobilności i aktywności zawodowej młodych matek

Możliwości realizacji:

Są bardzo różne i ściśle powiązane z możliwościami lokalowymi gminy. W przypadku braku możliwości „zainstalowania” żłobka przy którymś z przedszkoli zachodzi konieczność wygospodarowania dodatkowych zasobów lokalowych przez gminę, co znacznie odwleka możliwość realizacji projektu w czasie.

Źródło finansowania:

Budżet gminy

Opcjonalnie:

Fundusze strukturalne

Propozycja 4

Utworzenie szaletu miejskiego.

UWAGI:

Na terenie miasta Pelplin istnieje kilka publicznych toalet, jednakże mają one niejako „branżowy” charakter. Toaleta na targowisku miejskim jest czynna tylko w dni targowe (tj. środę i sobotę), toaleta na dworcu PKP jest dostępna tylko dla pracowników PKP oraz funkcjonariuszy Straży Miejskiej, toaleta przy Bazylice katedralnej jest własnością Kurii

biskupiej, przeznaczona jest głównie dla turystów. Co prawda, obsługuje też mieszkańców, ale poza sezonem otwarta jest krótko i znajduje się w względnym oddaleniu od centrum miasta.

Działanie 1

Zlokalizowanie miejsca blisko centrum miasta, które będzie można przeznaczyć na szalet miejski otwarty dla wszystkich przez cały tydzień.

Działanie 2

Ustalenie kosztorysu

Działanie 3

Uwzględnienie budowy szaletu miejskiego w Wieloletnim Planie Finansowym

Efekty:

- miasto będzie posiadać własny szalet miejski
- poprawi się stan infrastruktury komunalnej

Możliwości realizacji:

Ostatecznie, zamiast lokować nowy szalet, można przebudować już istniejący przy targowisku miejskim lub podpisać stosowną umowę z Kurią biskupią na użytkowanie jej toalet.

Źródła finansowania:

Budżet gminy

Opcjonalnie:

Fundusze strukturalne

Propozycje promocji i wykorzystania programu

Propozycja 1

Program można wykorzystać do promocji kandydatów Prawa i Sprawiedliwości na burmistrza i radnych gminy Pelplin.

UWAGI:

Ze względu na to, że znikomy procent wyborców czyta programy wyborcze czy rozwojowe, należy program taki „sprzedać” w formie maksymalnie skróconej do postaci chwytliwych sloganów, przyciągających uwagę mieszkańców propozycji etc.

Działanie 1

Umieszczenie na ulotkach sloganu „Mamy PLAN”, stworzenie swoistego „wyciągu” z programu i wykorzystanie w formie sloganów na ulotkach, plakatach, banerach etc.

Działanie 2

Odpowiednio skondensowane założenia programu można przedstawić szerszej publiczności na otwartych spotkaniach z wyborcami

Działanie 3

Można wyjść z propozycją debaty programowej kandydatów w poszczególnych okręgach

Działanie 4

Na otwartym spotkaniu wyborczym zaprezentować kandydatów do rady miejskiej jako osoby mające podstawę programową i merytoryczną do pełnienia funkcji i zaprezentować publicznie fragmenty programu

Propozycja 2

Program może być wykorzystany przez kandydata na burmistrza miasta i gminy Pelplin.

Działanie 1

Podjęcie analogicznych działań jak przy propozycji 1

Działanie 2

Można wyjść z propozycją debaty programowej kandydatów na burmistrza

Propozycja 3

Władze partyjne mogłyby przedstawić programy gminne, powiatowe i program wojewódzki na konferencji prasowej i przedstawić je jako owoce „ofensywy programowej” i skonfrontować jej wyniki z efektami prac innych partii w regionie

Propozycja 4

Program należy rozreklamować wśród ludności gminy i cały czas prowadzić nad nim konsultacje społeczne w celu uzyskania zainteresowania mediów.

Propozycja 5

Kandydaci na radnych, czy już radni, powinni tworzyć aneksy do programu o zakresie dzielnicowym, w celu zapewnienia jego kompatybilności z oczekiwaniami mieszkańców i możliwościami gminy

Metryczka programu

Tytuł programu:

Miasto nowych nadziei. Program rozwojowy dla miasta Pelplin i okolic.

Autorzy:

Mateusz Zieliński – koordynator projektu, prace koncepcyjne

Współpracownicy:

Patryk Demski – współpraca merytoryczna

Konsultanci:

Paweł Bałdowski – konsultacje merytoryczne, konsultacje społeczne na terenie miasta

Alicja Nowakowska – konsultacje merytoryczne, konsultacje społeczne na terenie gminy

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego, której program dotyczy:

Miasto i Gmina Pelplin (gmina miejsko – wiejska)

Dane kontaktowe koordynatora programu:

- imię i nazwisko

Mateusz Zieliński

- adres zamieszkania

Księżda Pasierba 7, 83-130 Pelplin

- adres mailowy

mtzielinski@wp.pl

- telefon

518-379-405